

i na svěřenské nástupníky (fideikomisární substituty), právem rekursní soud návrh na exekuci vnucenou dražbou dotčených nemovitostí zamítl. Rozhodnutí č. 9883 a 11082 Sb. n. s., na něž dovolací stěžovatel poukazuje, se na souzený případ nehodí, neboť se týkají nemovitostí pocházejících z pozemkového záboru, které jsou podrobeny zákazu zcizení a zatížení ve prospěch Československého státu, a může tedy též stát vésti na ně k vymožení daňových nedoplatků exekuci vnucenou dražbou nebo vnuceným vkladem zástavního práva, neboť jen on sám jest osobou oprávněnou jak co do zákazu zcizení a zatížení, tak i co do vymáhání daňové pohledávky.

Čís. 16722.

Stavební družstva.

Převzala-li jiná osoba se souhlasem družstva za dosavadního člena jeho práva a povinnosti k stavebnímu družstvu, přísluší dřívějšímu členu proti družstvu bez jakékoliv výpovědi nárok na vrácení stavebního vkladu s úroky, jakmile družstvo dostalo od náhradníka vyplacenou částku, rovnající se výši vkladu.

(Rozh. ze dne 18. února 1938, Rv I 2401/36.)

Žalobce se stal členem žalovaného družstva a čekatelem domu č. p. 451 v R., na který podle zjištění prvního soudu zaplatil žalovanému společenstvu hotově 70.168 Kč 76 h, měl ještě převzít hypoteckární pohledávky v hodnotě 25.500 Kč a 72.050 Kč a byl by se stal knihovním vlastníkem řečeného domu, připsaného do té doby žalovanému družstvu, avšak z důvodů zdravotních musil z R. přesídliti a proto si našel se souhlasem žalovaného družstva manžely Rudolfa a Minu K-ovy, kterým potom družstvo dům ten kupní smlouvou ze dne 20. září 1934 prodalo za 167.537 Kč, z čehož manželé K-ovi zaplatili přímo družstvu 69.987 Kč, kdežto ostatek 25.500 Kč a 72.050 Kč převzali jako hypoteckární dluhy, a byl jim onen dům již i knihovně do vlastnictví připsán. Žalobce chce míti nahrazeno 68.000 Kč a poněvadž dostal již od K-ových 6.000 Kč a od žalovaného družstva 12.500 Kč, žádá na družstvu zbytek 49.500 Kč s příslušnými úroky. Soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud zamítl žalobu pro tentokráte.

Nejvyšší soud obnovil ve věci samé rozsudek soudu první stolice.

Důvody:

Odvolací soud zamítl žalobu jen proto, že prý se žalobce domáhá na družstvu zaplacení části kupní ceny, kterou manželé K-ovi družstvu hotově zaplatili, kdežto podle názoru odvolacího soudu mohl by žalobce žádati na družstvu toliko vrácení částky, kterou on u družstva ho-

toově složil. S tímto názorem nelze souhlasiti. Žalobce vylíčil v žalobě a dalších svých přednesech celý skutkový děj a jest povinností soudu stanoviti, zdali z tohoto skutkového děje vyplývá žalobní nárok proti žalovanému družstvu. To jest již pouhá právní subsumpce, kterou žalobce uváděti nemusí. Kdyby měl žalobce, jak odvolací soud míní, podat na družstvo novou žalobu na vrácení toho, co družstvu platil, musil by v ní uvést totéž, co uvedl v souzené žalobě. Žalobce chce na družstvu částku 49.500 Kč a je naprosto jedno, zda mu družstvo uvedenou částku vyplatí z toho, co žalobce družstvu platil, a ponechá si to, co přijalo od manželů K-ových, nebo zdali si ponechá to, co přijalo od žalobce, a vyplatí mu žádanou částku z toho, co přijalo od manželů K-ových. Ostatně žalobce uvedl v žalobě, že, jelikož mezi ním, K-em a družstvem bylo ujednáno, že žalobce z družstva vystoupí a na jeho místo vstoupí K., a žalobce z tohoto důvodu pozbyl také z svého úsporného vkladu přes 4.000 Kč, nemá žalované družstvo žádného důvodu zadržovati zbytek. Z toho je viděti, že žalobce žádá na družstvu vrácení zbytku svého vkladu. Není také správné, když odvolací soud rozlišuje mezi právním poměrem žalobcovým k žalovanému družstvu a právním poměrem manželů K-ových k družstvu jako mezi dvěma úplně samostatnými a na sobě nezávislými právními poměry, neboť ve skutečnosti nutno posuzovati celou transakci provedenou mezi žalobcem, K. a žalovaným družstvem jako jeden celek, založený na společném jednání a shodné vůli všech uvedených tří osob. Je proto naprosto bez významu, zdali žalobce odstoupil manželům K-ovým svoje čekatelské právo či dům a zdali družstvo přiznalo manželům K-ovým čekatelské právo k témuž domu, či zda jim onen dům prodalo. Rozhodující jest jen to, že žalované družstvo přijalo na týž dům dvakrát plat na kupní cenu, jednou od žalobce jako úsporné vklady a po druhé od manželů K-ových jako kupní cenu, a poněvadž se manželé K-ovi stali knihovními vlastníky onoho domu, musí družstvo vydati žalobci z tohoto dvojnásobného plnění příslušnou část tak, aby nebylo na jeho újmu bezdůvodně obohaceno. Oboje si přece družstvo podržeti nesmí.

Že manželé K-ovi zaplatili družstvu na onen dům hotově 69.987 Kč, je nesporno. Zjištění prvního soudu, že žalobcův vklad na týž dům činil 70.168 Kč 76 h, žalované družstvo nenapadlo, naopak ve svém odvolání připustilo výslovně, že nemůže popříti, že úsporný vklad žalobcův je asi tak veliký, jako část kupní ceny, kterou jí manželé K-ovi hotově zaplatili. Tím je tedy požadovaná žalobní částka co do výše odůvodněna. Tato částka byla bez jakékoli výpovědi splátná tím okamžikem, jakmile žalované družstvo dostalo od K-ových hotově vyplacenou stejnou částku, neboť tím okamžikem pominul důvod k zadržování této částky a žalované družstvo bylo povinno ji žalobci vrátiti. Nelze proto vztahovati na zažalovanou částku předpisy družstevních stanov o výpovědi úsporných vkladů. Od onoho okamžiku bylo družstvo též povinno tuto částku úrokovati zákonnými 5% úroky a není proto důvodné jeho odvolání, pokud brojí proti tomu, že první soud přiznal žalobci požadované 4% úroky.